

תולדות האמנות והבנתה

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	התבוננות ביצירות אמנות	—	(12x2)	—	24	נקודות
פרק שני	—	נקודות מוצא	—	(14x2)	—	28	נקודות
פרק שלישי	—	אמנות בהקשרים שונים	—	(16x2)	—	32	נקודות
פרק רביעי	—	העמקה בתקופה או בנושא	—	(16x1)	—	16	נקודות
	—	סה"כ	—		—	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה לשם הדגמה בתשובות שונות בבחינה.

2. כדי לענות על שאלות 11 ו-12 על התלמיד לצרף למבחן שני דפי צילום צבע של יצירותיו.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

השאלות

שים לב: אֵין להשתמש באותה יצירה לשם הדגמת תשובות שונות.

פרק ראשון — התבוננות ביצירות אמנות (24 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-4 (לכל שאלה — 12 נקודות).

1. התבונן בציור: **יפו**, אליהו אריק בוקובזה, 2009 (תמונה 1 בנספח).
 - א. ציין מהי דרך המבע (סגנון) של האמן ביצירה. נמק את תשובתך באמצעות שני אמצעים אמנותיים. (6 נקודות)
 - ב. תאר את אמצעי המבע האמנותיים המופיעים בציור: א. ברקע, ב. בדמויות. הסבר את היחס בין הרקע ובין הדמויות. (6 נקודות)
2. התבונן בתצלום: **חיפוש ראיות**, ג'ף וול, 2009 (תמונה 2 בנספח).
 - א. תאר את האווירה בתצלום. בתשובתך התייחס לשניים מן האמצעים האמנותיים האלה: קומפוזיציה, צבעוניות, תנועה, אור. (8 נקודות)
 - ב. הסבר את ההשפעה שיש לממדי היצירה ולעומק השדה על חוויית הצפייה של הצופה. (4 נקודות)
3. התבונן במיצב: **משה המודרני**, אלמגרין ודראגסט (Elmgreen & Dragset), 2016 (תמונות 3-4 בנספח).
 - א. תאר את המיצב. הסבר את התחושות שהמיצב מעורר בצופה. בתשובתך התייחס לאופן הצבתו בחלל. (6 נקודות)
 - ב. הסבר כיצד שם היצירה תורם להבנתה ולתחושות שהיא מעוררת בצופה. (6 נקודות)

4. התבונן בתצלום: **נמל התעופה החדש בבנגקוק**, אדריכל הלמוט יאן, 2002-2006
(תמונות 5-6 בנספח).

- א. הסבר כיצד שניים מן האמצעים האדריכליים האלה: צורה, מקצב, חומר, באים לידי ביטוי במבנה. (8 נקודות)
- ב. האם לדעתך יש קשר בין צורת המבנה ובין תפקידו? נמק את תשובתך. (4 נקודות)

פרק שני – נקודות מוצא (28 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 5-8 (לכל שאלה – 14 נקודות).

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האמן ואת שם היצירה.

5. א. בחר בשתי יצירות אמנות של שני אמנים שונים, העוסקות באותו נושא – נוף או טבע דומם – אך נבדלות ביניהן בהצגת המציאות (מופשטת, אקספרסיבית, ריאליסטית וכו').
ציין את שמות האמנים ואת שמות היצירות, ותאר אותן בקצרה. (4 נקודות)
- ב. ציין את דרך המבע של כל אמן ביצירות שבחרת. הסבר את השוני בין שתי היצירות. בסס את תשובתך על שני אמצעים אמנותיים. (10 נקודות)
6. א. בחר ביצירה של אמן שהיגר מארץ הולדתו לארץ אחרת. ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. (4 נקודות)
- ב. הסבר כיצד המעבר לארץ החדשה בא לידי ביטוי ביצירה שבחרת. בתשובתך התבסס על אמצעי אמנותי מן היצירה. (10 נקודות)
7. א. בחר ביצירה של אמן ישראלי המביעה מחאה. ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה.
- הסבר את המחאה שהאמן מביע ביצירה זו. (6 נקודות)
- ב. ציין והסבר שני אמצעים אמנותיים שבאמצעותם האמן מביע את מחאתו. (8 נקודות)
8. א. ציין את החומרים העיקריים ששימשו בעבר בפיסול המסורתי. ציין סוג אחד של חומר עכשווי בפיסול שלא היה בשימוש בעבר. הסבר כיצד החומר או השימוש בחומר משקפים את זמננו. (7 נקודות)
- ב. בחר ביצירה פיסולית שנוצרה בחומר החדשני שציינת בסעיף א.
- ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. הסבר כיצד חומר זה משרת את מטרת היצירה. (7 נקודות)

פרק שלישי – אמנות בהקשרים שונים (32 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 9-12 (לכל שאלה – 16 נקודות).

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האמן ואת שם היצירה.

9. בספר **אמנות עכשווית – אני מדברת אליכם** בפרק "אמנות ומציאות – הגבולות הנזילים", עוסקת רותי דירקטור באמנות עכשווית.

א. על פי דירקטור, מי הם "קובעי הטעם"? (4 נקודות)

ב. על פי הפרק, מהי ההגדרה ל"מעשה אמנות", ומהי תרומתם של קובעי הטעם להגדרה זו? מהו תפקידם של קובעי הטעם בעולם האמנות? (12 נקודות)

10. א. בחר בתערוכה שביקרת בה במסגרת לימודי האמנות. ציין את נושא התערוכה, את סוג התערוכה, את שמה והיכן הוצגה.

בחר ביצירה אחת שהוצגה בתערוכה שבחרת, ציין את שם האמן, תאר את היצירה בקצרה, והסבר את הקשר שלה לנושא. (8 נקודות)

ב. תאר את החלל שבו הוצגה התערוכה. הסבר מה היו לדעתך השיקולים של האוצר בהצבת היצירות בחלל זה. בתשובתך התייחס לגודל היצירות ולצפיפות ההצבה. (8 נקודות)

11. אם בחרת לענות על שאלה זו עליך לצרף תצלום של היצירה שעשית בשיעורי האמנות.

א. במסגרת הסדנה יצרת את העבודה "דיאלוג עם אמן". ציין את שם האמן שבחרת, והסבר כיצד יצרת דיאלוג עם אמן זה. בתשובתך התייחס לשניים מן ההיבטים האלה: צורה, חומר, תוכן, קומפוזיציה, דימוי, סמל. (10 נקודות)

ב. הסבר נקודת דמיון ונקודת שוני בין יצירת האמן ובין היצירה שלך. (6 נקודות)

12. אם בחרת לענות על שאלה זו עליך לצרף תצלום של היצירה שעשית בשיעורי האמנות.

א. בסדנת האמנות אצרת תערוכה. ציין את נושא התערוכה ואת שמה.

ציין חמש יצירות שהוצגו בתערוכה שאצרת: שמות האמנים ושמות היצירות. הסבר את הקשר בין היצירות שציינת ובין נושא התערוכה. (6 נקודות)

ב. בחר בשתי יצירות המוצגות בסמיכות זו לזו בתערוכה.

הסבר מדוע בחרת להציב את שתי היצירות זו בצד זו. (10 נקודות)

פרק רביעי — העמקה בתקופה או בנושא (16 נקודות)

בפרק זה השאלות עוסקות בארבע תקופות ובנושא אחד:

א. אמנות קלאסית ב. אמנות הרנסנס ג. אמנות הבארוק ד. אמנות יהודית — תרבות חזותית
עליך לבחור בתקופה או בנושא שלמדת בהעמקה, ולענות על אחת מן השאלות הקשורות לתקופה או לנושא.

א. אמנות קלאסית — יוון ורומא בעת העתיקה

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מן השאלות 13-15. (16 נקודות)

13. באמנות הקלאסית יש אידאליזציה של גוף האדם.

א. הסבר מהי אידאליזציה. (6 נקודות)

ב. בחר יצירה אחת שיש בה אידאליזציה, ציין את שמה, ותאר אותה בקצרה.

הסבר שני אמצעים אמנותיים שהאמן משתמש בהם כדי ליצור אידאליזציה של הדמות.

(10 נקודות)

14. א. הסבר את תפקידו של הקולוסיאום בתרבות הרומית, ותאר את המבנה שלו. (8 נקודות)

ב. הסבר שני חידושים באדריכלות הרומית שנעשה בהם שימוש בבניית הקולוסיאום.

(8 נקודות)

15. א. בחר פסל רומי של דיוקן. ציין את שם האמן, את שם הפסל ותאר אותו בקצרה. הסבר

לאיזו מטרה נוצר ואיזו משמעות יש לדיוקן בתרבות הרומית. (6 נקודות)

ב. בחר יצירה אחת מן האמנות המודרנית או הפוסט מודרנית או העכשווית, שמוצג בה דיוקן

של דמות כלשהי.

ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה.

הסבר מהו ההבדל בין הדיוקן מן התקופה הרומית ובין הדיוקן שבחרת.

בסס את תשובתך על אמצעי אמנותי אחד. (10 נקודות)

ב. אמנות הרנסנס

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מן השאלות 16-18. (16 נקודות)

16. **א.** לאמני הרנסנס הייתה זיקה חזקה לעבר ולהיסטוריה. הסבר קביעה זו. (6 נקודות)
- ב.** בחר במבנה אדריכלי המבטא זיקה לעבר. ציין את שם האדריכל ואת שם המבנה, ותאר אותו בקצרה. הסבר מהי ההשפעה של האמנות העתיקה על המבנה שבחרת. (10 נקודות)

17. **א.** הסבר מהו "חתך הזהב" ומהו תפקידו באמנות. (6 נקודות)
- ב.** בחר ציור מתקופת הרנסנס שבו אפשר למצוא את "חתך הזהב". ציין את שם האמן ואת שם הציור, ותאר אותו בקצרה. הסבר כיצד חתך הזהב בא לידי ביטוי בציור שבחרת. (10 נקודות)

18. **א.** בחר יצירה מתקופת הרנסנס שיש בה דיוקן. ציין את שם האמן, את שם היצירה ותאר אותה בקצרה. הסבר לאיזו מטרה נוצרה. (6 נקודות)
- ב.** בחר יצירה אחת מן האמנות המודרנית או הפוסט מודרנית או העכשווית, שיש בה דיוקן של דמות כלשהי. ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. הסבר מהו ההבדל בין הדיוקן מתקופת הרנסנס ובין הדיוקן שבחרת. בסס את תשובתך על אמצעי אמנותי אחד. (10 נקודות)

ג. אמנות הבארוק

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מן השאלות 19-21. (16 נקודות)

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האמן ואת שם היצירה.

19. א. הדינמיות היא אחת ממאפייני הבארוק.
בחר ביצירה אחת שיש בה מאפיין זה.
ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. (6 נקודות)
- ב. הסבר באמצעות שני אמצעים אמנותיים כיצד הדינמיות באה לידי ביטוי ביצירה.
(10 נקודות)
20. א. הסבר את המושג "ואניטס".
בחר ביצירה שהנושא שלה הוא ואניטס. ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. (8 נקודות)
- ב. הסבר כיצד המושג "ואניטס" בא לידי ביטוי ביצירה שבחרת בסעיף א. בתשובתך הסבר שלושה סמלים שמיוצגים ביצירה. (8 נקודות)
21. א. בחר ביצירה מתקופת הבארוק בהולנד שיש בה דיוקן. ציין את שם האמן, את שם היצירה ותאר אותה בקצרה. הסבר לאיזו מטרה נוצרה. (6 נקודות)
- ב. בחר ביצירה אחת מן האמנות המודרנית אן הפוסט מודרנית אן העכשווית שיש בה דיוקן של דמות כלשהי. ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה.
הסבר מהו ההבדל בין הדיוקן מתקופת הבארוק ובין הדיוקן שבחרת. בסס את תשובתך על אמצעי אמנותי אחד.
(10 נקודות)

ד. אמנות יהודית – תרבות חזותית

אם בחרת בנושא זה, ענה על אחת מן השאלות 22-24. (16 נקודות)

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האמן ואת שם היצירה.

22. א. בחר ביצירה אחת של אמן ישראלי שביצירתו מוצגת מילה או אות בעברית. ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. הסבר את תפקיד המילה או האות המוצגת ביצירה, והסבר כיצד היא תורמת להבנת היצירה. (10 נקודות)
- ב. ציין והסבר רכיב נוסף ביצירה המשפיע על הבנתה. (6 נקודות)
23. חוקרי האמנות חלוקים בשאלה אם יש "אמנות יהודית".
- א. הסבר את מהות המחלוקת הזאת בנוגע לקיומה של אמנות יהודית. בתשובתך הסבר שני טיעונים, האחד שתומך בקיומה של אמנות יהודית, והאחר ששולל את קיומה. (8 נקודות)
- ב. בחר ביצירה אחת של אמן יהודי. ציין את שם האמן ואת שם היצירה. הסבר באמצעות היצירה שבחרת את קיומה או אי-קיומה של אמנות יהודית. (8 נקודות)
24. א. בחר ביצירה אחת של אמן יהודי המשלבת בין זהות יהודית ובין השפעה אוניברסלית. ציין את שם האמן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. (6 נקודות)
- ב. ציין כיצד הזהות היהודית וההשפעה האוניברסלית באים לידי ביטוי ביצירה שבחרת. (10 נקודות)

בהצלחה!

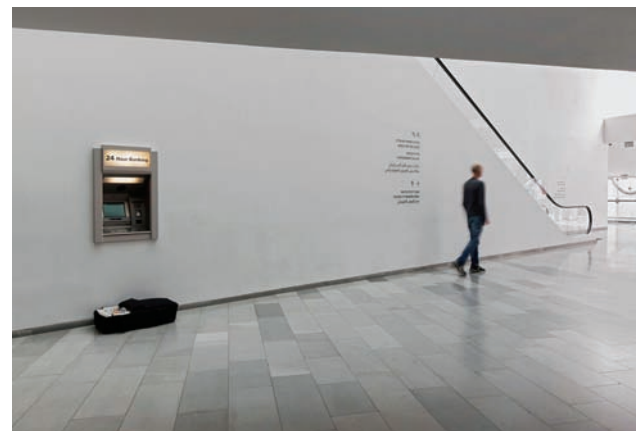
תמונה מס' 1 (שאלה 1) — אליהו אריק בוקובזה, יפו. אקריליק על בד, 120×80 ס"מ. מוזאון נחום גוטמן, תל אביב, 2009.

תמונה מס' 2 (שאלה 2) — ג'ף וול, חיפוש ראיות. תצלום צבע, 193×263 ס"מ. גלריות האמנות של דרזדן, 2009.

תמונה מס' 4 (שאלה 3) — אלמגרין ודראגסט (Elmgreen & Dragset), **משה המודרני** [מבט מקרוב]. סלקל, מצעים, בובת שעווה, בגדי תינוק, כספומט עשוי פלדת אל-חלד. מוזאון תל אביב לאמנות, צלם: אלעד שריג, 2016.

תמונה מס' 3 (שאלה 3) — אלמגרין ודראגסט (Elmgreen & Dragset), **משה המודרני**. סלקל, מצעים, בובת שעווה, בגדי תינוק, כספומט עשוי פלדת אל-חלד. מוזאון תל אביב לאמנות, צלם: אלעד שריג, 2016.

תמונה 5 (שאלה 4) — הלמוט יאן (אדריכל), נמל התעופה החדש בבנגקוק, פלדה קלת משקל, בטון יצוק, זכוכית צבועה, 2006-2002, thajskyraj.com.

תמונה 6 (שאלה 4) — הלמוט יאן (אדריכל), נמל התעופה החדש בבנגקוק [מבט מלמעלה]. פלדה קלת משקל, בטון יצוק, זכוכית צבועה, 2006-2002, zoomzoomtour.com.